

2099

EMLÉKLAP

A

PÉCSI DALÁRDA

HARMINCZ ÉVES FENNALLASA

ALKALMÁRA.

1891.

A
„PÉCSI DALÁRDA“

30 ÉVES FENNÁLLÁSA EMLÉKÉRE

1891. november hó 7-ikén, esti 8 órakor

a »HATTYU« és »NEMZETI KASZINÓ« termeiben
rendezett

DISZ-HANGVERSENY

MŰSORA.

I. SZAKASZ :

Megnyitó. Nász-induló Mendelssohntól. Előadja az 52. cs. és kir. gyalog-ezred zenekara.

1. **Prolog.** Irta és szavalja *Dr. Váradi Antal* főgimn. és színképezdei tanár úr Budapestről.

2. „**Ki a gonddal.**“ Rieger Györgytől.

I. versenydarab. Előadásával a dalárda 1868-ban Debreczenben első díjat (ezüst serleg) nyert.

3. „**Polonaise,**“ (Des Dur) Rubinsteintől. Zongorán előadja *Chinorányi Izabella* urhölgy.

4. „**La Zingara,**“ Donizettitől. Énekli *Ruh Valéria* urnő, zongorán kíséri Jaksch Ede úr.

5. „**Szerettelek.**“ Engesser Mátyástól.

II. versenydarab. Előadásával a dalárda 1874-ben Kolozsvárott első díjat (ezüst kupa) nyert.

6. „**Miért nem lettem én dalárdista.**“ Irta és felolvassa *Sipulus* (Rákosi Viktor úr, a »Budapesti Hírlap« belső munkatársa.)

II SZAKASZ :

7. **A pécsi dalárda 30 éves fennállásának emlékére.** Költemény. Irta Bolgár Kálmán ügyvéd úr; szavalja *Orbán Márton* joghallgató úr.

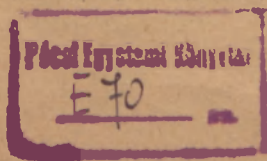
8. „**Ébresztő.**“ Erkel Sándortól.

III. versenydarab. Előadásával a dalárda 1882-ben Debreczenben első díjat (ezüst billikom) nyert.

9. „**Dallam.**“ Az »Alvajáró« cz. dalműből. Énekli *Ruh Valéria* urnő. Zongorán kíséri Jaksch Ede úr.

10. „**Talpra magyar!**“ Huber Károlytól.

IV. versenydarab. Előadásával 1884-ben a dalárda Miskolczon első díjat, a »Minta-dalárda« első díját. (ezüst babékoszoru) nyert.

A »Pécsi Dalárda« 30 évi fenállásának emlékére.

Zelesny Károly udvari fényképész Pécsen.

Bornes Máté,	Jezevič Ferencz,	Szigriszt Ferencz,	Haksch Lajos,	Kaufmann Lajos,						
Szellmann Győző,	Koharits János,	Böhm József,	Kerholt Ferencz,	Horváth Zoltán,	Mihályvics Antal,	Germán István,	Szigriszt Lajos,	Czury József,	Eotvös Gusztáv,	Hegedűs Károly.
	Egerszeghy Kálmán,	Hillebrand Ferencz,	Hoffer Károly,	Reberik János,	Simaček Alajos,	Jilly Alajos,	Repics Vincze,	Kiss József,	Dr. Ágh Timót.	
	Scheurer Károly,	Kisasszony József,		Dillmann Antal,	Skolnik Géza.					

ÉVFORDULÓN.

(Ünnepi költemény a »Pécsi Dalárda« harmincz éves fennállására.)

Dal zengje ünnepét a dal fiának,
Köszöntse e napot szent ihletés!
Hozsánna szóljon lelkiünk fenekéről
S zengje vissza bérce és völgy a dalt!
Harmincz nagy évre néz ez ünnep vissza
S a hála és remény, az összetartás,
Győzelmi zöld babér, fényes dicsőség
Díszítse azt az oltárt, melyen, imé
Emlékezésünk tiszta lángja ég!

Harmincz, nagy év . . . alig hogy újra ébredt
A szörnyű éjszakából nemzetünk,
Amelybe végtelünk Arad s Világos
Rémnapja óta dönté a magyart . . .
. . . Még zörgött a bilincs a föld alatt
A börtönökben . . . még zöld fű se lepte
Az áldozatnak siri hantjait,
Midőn elérkezett a »harmadik nap«
Kinszenvedésünk Golgothája mellett
Förlámadásunk busvét-hajnala!
Ezer nyolczszáz és hatvanegy! Viradt,
A felhők meghasadtak, szívünk gyógyult,
Lelkiünk remélt — a hajnal érkezett,
S a pirkadó időt a csalogányok
Sorában lelkes ihlettel köszönti
Pécs dalmokserge, a mi hív »dalárdánk.«

E kor teremté szent harmoniáját,
Még idegen nyelv hangzatán: de szívben,
Lélekben e hazának áldozólag,
E szép hazának, melynek oly kevés
Öröme volt, amelynek ajka néma
Es homlokán a bánat fátyla volt . . .
Ti megzendítettétek a dant —
S az örvény szép haza megint feleszmélt
S remélni, hinni kezdte, hogy jövend
»Egy jobb kor«, melyről azt mondá a dalmok
Hogy »jöni fog« . . . igen, mert »jöni kell! . . .«
S érette »százszázreknek ajakán
Buzgó imádsága szállt az ég felé . . .

S eljött a jobb kor . . . és ti, jó dalárok
Jó s zord időben hívei valátok
A gyászoló s az ébredő hazának!
Ti híretek bejárta szép országunk,
S amerre jártatok: a bánulat,
S a szeretet testvér-karjába zárt!
Harmoniátok győzött mindenütt,

A dal, amelyet zenge ajkatok,
Csodás viszhangra lelt minden kebelben,
Zászlótok friss babér borítja mindég,
Es amyi verseny büszke harcza közt
Legyőzhetetlen, s mindig diadalmas
»Pécsi dalárda« a te lobogód!

Fel azt a zászlót, pécsiek, barátim!
Dalárok! ősi városunk, Pécs, jó anyátok
Legkedvesebbik gyermekének, néked,
»Pécsi dalárda« ad ma koszorút!
Az anya-áldás legszebb koszorú,
Az anya-csók a legszentebbik díszjel —
Ez száll ma zászlótoknak homlokára,
Pécs városa megáld ma titeket!
S robogjon bár a századév viharja,
Döljön ki egyik év a más után:
Idők viharján, évek zivatarján
Győzelmesen zeng által szép dalod,
Mi büszkeségünk te, »Pécsi dalárda«
S ameddig ezt a dalt hallhatjuk, melynek
Ma minden íze s mindenkor magyar:
Tudjuk, hogy városunk szent czimerének
Van egy örök-fényes gyémántja, díszre,
Es ez ti vagytok, a mi gyermekink!

En városom Mecseknek és lövében,
Négy tornyi dómód büszke tornyaként
Törjön föl égre egy örök imádság,
Mit távolból a költő küld feléd!
»Magyarok Istene! te áldd, te tartsd meg
Pécs ősi, drága, szentelt városát!
Ne engedd elnémulni jó lakói
Szívében az összhang örök dalát!
Világok intezője! add reánk a
Harmoniának égi szent malasztját,
Amely »dalárdánk« művész-ihletében
Dicséretedre, im, megtestesült!

Zengjen danátok, győzelmes dalárok,
Bérce- s völgyön által diadalmasan,
S ne feledjétek, hogy mi szíveinkben
E dalmok égi szép viszhangja van!
Zengjétek újabb évtized során át
Mindig győzelmes ajkatok dalát,
S e dalban áldja meg a magas Isten,
Ki diadalra s örömmre segítsen,
Pécs városát — és vele a Hazát!

Dr. Váradi Antal.

VISSZAPILLANTÁS

a »Pécsi Dalárda« 30 éves multjára.

Megbizattam, hogy a »Pécsi Dalárda« történetét rövid vonásokban irjam meg. A megbízást elfogadtam; mert az egyesület megérdemli, hogy működése nagyobb körben is ismeretes legyen. hogy így követőkre találjon nemcsak, de az ifju nemzedék is buzduljon s vigye még előbbre a dalárügyet. Midő az egyesület 25 éves működését megirtam, tettem azt időrendi sorban, részletesen föl sorolván az egyes eseményeket. Most, hogy ismétlésekbe ne bocsátkozzam, az időrendi részletezést mellőzöm; de szerény tehetségem szerint ki akarom mutatni, mit tett a »Pécsi Dalárda« *a)* társadalmi és kulturális téren; *b)* a dal- és zeneművészet érdekében; *c)* a hazafias érzelmek ébresztése és a magyarosodás terjesztése tekintetében s végre *d)* a jótékonyág és emberszeretet ügyében.

Társadalmi működése. 30 évvel ezelőtt városunkban egy kis csapat összeül tanácskozni a fölött, miként lehetne oly testületet alapítani, mely testület a városunkban elszórtan levő zeneművészeket és műkedvelőket egyesítené. Előbb csak zárt ajtók mögött folyt a tanácskozás, mintha feltek volna, hogy eszméjük nem talál visszhangra; de később bátran kiléptek a küzdőterre és szervező bizottságot alakítván, az alapszabályokat elkészítették. Az alapszabályokban felvették a »Pécsi Dalárda« nevet. A szervezők közül különösen kiemelendők: Schmidt Péter, székesegyházi főorgonás, mint a szervező bizottság elnöke, Wachauer Károly, mint karmester, Valentin Károly, pénztárnok és Szigriszt József, mint házigazda, kinek lakásán tartattak az ülések és énekgyakorlatok.

Az egyesület célul tűzte ki: a dal és zene művelését s ezáltal a társas-élet előmozdítását. Midő az alapszabályok megerősítettek, első gondjuk volt, hogy az elnöki állásra oly egyént nyerjenek meg, kiben mindazon jó

tulajdonok befoglaltatnak, melyek az egyesület nemcsak célja eléréséhez szükségesek. A bizalom Bánffy Simon ügyvédet (most kir. közjegyző s kir. tanácsos) hívta meg az elnöki székbe. Hogy jól választottak, mutatja az, miszerint három ízben összesen 16 éven át vezette a dalárda ügyeit.

A mint egy kissé megerősödött, azonnal zászlót szerzett be, hogy legyen mi körül sorakozni és ha kell, alatta küzdeni. Zászlóanyául fölkerlte Majláth Györgyné szül. Prandau Stefánia ő excellentiáját, ki a zászló-anvai tiszt elfogadásával megtisztelvé az egyesületet.

Most már teljesen fölfegyverkezve hozzá látott célja kiviteléhez. Nincs városunkban oly intézmény, melynek előmozdításához hozzá ne járult volna; nem volt oly társadalmi s kulturális mozgalom, melyben nem vett volna részt. Kebeléből — Ábrányi Kornél indítványára — indult ki az orsz. dalárszövetség eszméje. A téli évadban vásár- és ünnepnapokon klasszikus hangversenyeket rendezett. Nyáron a Czindery (Engel) kertben a legpazarabb lényű estélyeket rendezte. Dalestélyeit rendszeren tánczczal kötötte össze. S mindezt nem pénzgyűjtés céljából, hanem azért tette, hogy a művelt társadalmat összehozza és nemes szórakozásban részesítse.

Hogy a pécsi dalárda céljának, a társadalmi élet előmozdítása, minél tökéletesebben megfelelhessen, zászlószentelését országos ünneppé tette, mely ünnepélyen részint testületileg, részint képviselőileg 18 dalegylet vett részt. Több ízben kifejezte azon óhaját, miszerint az orsz. dalárünnep Pécsen tartassék. A szövetség 1878. évre ki is tűzte Pécsen, de hogy az ünnepély nem tartatott meg, nem a »Pécsi Dalárda«-n mulott. Végre ismételt kívánságára a dalárünnepély 1886. évben csakugyan Pécsen tartatott meg. Részt vett abban

52 dalegylet 1200 taggal. Az ünnepély ugy művészeti, mint anyagi tekintetben sikerült. Ugyanakkor tartotta fennállásának 25. évfordulóját. Legyen szabad ezen szép ünnepélyről megemlékezni.

A jubileumi ünnep napján aug. 15-ikén d. e. 10 órakor ünnepélyes isten-tisztelet tartott, melynek bevégezése után testületileg a dalsarnokba vonultak. A »jelige« eléneklése után az elnök részéről üdvözlöttek a jelenlevők, köztük a zászlóánya képviselője Pallavicini örgrótné, Perczel Miklós főispán, pákosi Paxy Károly tábornok és az egyleti képviselők. A dalárda történetének fölolvása után átvette az egyesület az üdvözlötteket és emléktárgyakat.

Az első emléktárgyat, egy gyönyörű zászlószalagot, a pécsi lelkes hölgyek nyújtották át. Emléktárgyakat adtak még a »Budai Dalárda«, »Debreczeni Dalegylet«, »Egri Dalkör«, »Győri ének- és zeneegylet«, a »Kolozsvári Dalkör«, »Losonczy Dalárda«. Zászló-szalagot adtak özv. Engeszer Mátýásné, a rimaszombati, szegedi dalárdák. Levél által üdvözlöttek a marosvásárhelyi, lugosi, czeplédi, soproni, révkomáromi, losonczy, eperjesi, apatini, luczerni, salzburgi, gráci és bécsi dalegyletek. Táviratott küldöttek Simonffy Kálmán, Szuly János és Majorossy Imre urak Karlsbadból, Bartay Ede és Felsmann József Budapestről, Spiesz János Paksról, Wusching Konrád Lugosról, az ausseei »Liedertafel«, a bécsi »Frohsinn« és »Wiener Männergesangsvereine«. Költéménnyel tisztelték meg Kerekes Sámuel Maros-Vásárhelyről és Jankai József Aradról. Diszkiadást rendeztek: Koller Lipót nyomdász, a »Fünfkirchner Zeitung« szerkesztője és Hochrein József.

Az orsz. dalárszövetség nevében dr. Finaly Henrik közp. vál. tag emelt szót, mondván: »Engem ért azon szerencse, hogy tolmácsa legyek az orsz. dalárszövetség érzelmeinek. Önkénytelenül vissza kell pillantanunk a »Pécsi Dalárda« dicsőségteljes multjára, 25 évi működésére. A »Pécsi Dalárda« elért fényes sikereivel beragyogja dalárszövetségünket, koronája a hazai daltestületeknek, sőt e korona legdrágább gyémánt köve, melynek tündöklése biztató sugárként arra int, hogy igyekezzünk szívvvel, lélekkel egyaránt az ő nyomdokain haladva újabb és újabb dicsőséget aratni.«

A »Pécsi Dalárda« viszonzásul »emlék-éremet« és diszokmányt adott emlékül.

A most rendezett ünnepélynek is az a célja, hogy a társadalmi életet fejlessze.

A *dal- és zeneművészet érdekében* is kiváló szerepet vitt. A »Pécsi Dalárda« a dal' és zenének nemcsak művelője volt; de gyakori pályadíjai által a zene-irodalmat is előmozdítá. Így »Édes hazánk, kedves dalunk, érted élünk, érted halunk« jelige dallamosítására 2 dr. cs. és kir. aranyat tűzött ki, melyre 14 pályázó jelentkezett. Később tapasztalván azt, hogy a magyar kardal irodalma nem igen fejlődik, 50 frt. jutalmat tűzött ki egy magyar négyes kardal írására. Első ízben 17 férfi-négyes küldetett be, de nem lévén meg bennök a magyar zamat, egy sem díjaztatott; azonban a második pályázatkor 6 férfi-négyes közül »Ki a gonddal« című múnégyes nyerte el a díjat. Kiirt továbbá ismét magyar férfi négyesre pályázatot 6 és 4 drb. cs. és kir. arannyal. Ezen pályázatra 8 mű érkezett be.

A zeneművészet érdekében kimondatott, hogy minden, már tekintélyre emelkedett művész és művésznő részére Pécssett adandó hangversenye vagy egyéb fellépése alkalmával az egyesületi helyiség díj nélkül átengedtetik és hogy a működő tagok által kellő pártolásban részesítetnek.

Az orsz. dalárünnepélyek alkalmával ötször versenyzett. Nevezetesen:

1-ször. Debreczenben 1868. évben. Elnyerte az I. díjat (ezüst serleg).

2-ször. Nagyváradon 1872. évben. A II. díjat (hölgyek albuma) nyerte el.

3-ször. Kolozsvárott 1874. évben. Az I. díjat (ezüst kupa) érdemelte.

4-szer. Debreczenben 1882. évben. Az I. díj (ezüst bilikom) lett osztályrésze.

5-ször. Miskolczon 1884. évben. Mintadalárdai I. díjjal (ezüst koszoru) tett kitüntette.

Az első időszakban különösen a múnégyesek művelését tartotta szem előtt; de később a nép- és tréfás dalok ápolására is figyelmet fordított. Nagyobb szabású előadásai közül fölemlítem: »Stabat Mater« és »Krisztus az olajfákhegyén« című oratoriumot; Volkmann, Storch és Hoffer coral-miséit; mellőzöm azonban azon számos múnégyes, opera-részletek stb. előadását, melyek mind arról tesznek tanúságot, hogy az egyesületben mindig meg volt

a szép, hasznos és nemes utáni törekvés. Hogy többet ne említsek, ámbicziója odáig ment, miszerint előadásaira föl merete hívni a külföld kritikáját is. Művészi körutat tett közép Európa azon városaiban, hol a kardalokat már évszázadokon át művelik. Hogy külföldi útjának milyen volt művészi eredménye, azt annak idején a bel- és külföldi lapok fennen hirdették s magam is az egylet 25 éves történetében megemlékeztem arról.

Ily szép eredmények után méltán kérdezhetni: mi okozta ezt a rendkívüli szép vívmányt? A művészi eredmény elérésére nagy befolyással volt a tagok kitartó, buzgó fáradozása és Pécs sz. kir. város műértő közönségének kiváló, rendkívüli elismerése és buzdítása. Látni kellett, miként fogadja Pécs sz. kir. város közönsége a »Pécsi Dalárda« működő tagjait ott-hon, midőn valamely diadalutról visszaérkeznek. Falragaszok által hirdetik diadalukat. A város azon utczái, melyen a dalárok bevonulnak, fel vannak lobogóva. A vonatnál nagy közönség, a polgármesterrel élén üdvözli őket. Nők megkoszorúzzák a zászlót s külön-külön minden dalárnak csokor nyújtatik át. Este banquet. Ily elismerés és buzdítás után a kívánt eredmény nem maradhat el.

Művészi munkássága a közel multban, midőn Ő Felsege apostoli királyunk a székesegyház felszentelése alkalmával városunkat magas látogatásával szerencsételte, a legkiválóbb kitüntetésben részesült. Mint mindenki, úgy a »Pécsi Dalárda« is hódolatát be akarta mutatni a legalkotmányosabb, szeretett királynak. A serenade alatt való éneklés már fölvetetett az ünnepi programmba, de a »Király-hymnus«-t magában foglaló diszalbum átnyújtására külön kihallgatást kért; de az udvari szabályok miatt nem volt kivihető. — S mi történt? A dalárda énekének elhangzása után Ő Felsege a szabályoktól eltérőleg tudatta magas elhatározását, hogy a dalárda küldöttségét fogadja. A dal hatása alatt kiadott magas határozat folytán esti 9 órakor fogadta a küldöttséget, mondván: »Igen szép volt, nagyon jól énekeltek.« Az albumot saját kezűleg fogadta el, mondván: »Köszönöm a figyelmet.«

[A hazafias érzelmek ébresztése s a magyarosodás terjesztése tekintetében minden rendelkezésre álló eszközt megragadott. Az előadásra

felvett művek az első években fele részben magyar, fele részben német nyelven voltak előadva; később kétharmadrész jutott a magyar dalnak; s ma már az egész műsor magyar szövegű dalokból áll. A mi a művek belértékét illeti, ott első sorban a magyar műnégyesek ápoltatnak: de műveltetik minden fajú dal.

Az alapszabályok akként intézkednek, hogy feloszlás esetében az egyesület vagyonát csak oly dalegyesület örökölhesse, melynek hivatalos nyelve a magyar. /

[Grác, Aussee, Ischl, Salzburg, München, Zürich, Lucern városokat — művészi céljától eltekintve — különösen azért látogatta meg, hogy ott a magyar dal- és magyar névnek dicsőséget szerezzen. Épp ezért előadásainak jóvedelmét közczélokra ajánlotta föl, tudván azt, hogy így nagyobb hallgatóságra számíthat. / Hogy a külföldön a magyar nemzeti érdeket miképpen képviselte, mutatja a sok közül K. egyetemi tanár (Zürichből) beszéde, ki midőn a »Pécsi Dalárda«-ról megemlékezett, a következőket mondotta: »A pécsi dalárda tagjainak köszönettel tartozom, mert itt létük által egy rejtélyt fejtettek meg. Én, ki a történelmet előszere-ttel tanulmányozom, sohse tudtam meglejteni azt, miként lehet, hogy Mária Terézia királynő idejében mindig csak akkor nyertek csatát, midőn a magyarok jöttek segítségre. Ma a talány meg van fejtve; mert azon nemzet, melynek fiai ily lelkesülten tudnak dalolni, mint a jelenlevő pécsiek, azok a harcmezőn is diadalmaskodnak.«

Midőn Ő Felsege apostoli királyunk 25 éves egybekelési ünnepe tiszteletére rendezett »Osztr.-magyar népdal-ünnepély«-re a meghívást elfogadta, tette hazafiságból. Megkivánta mutatni Bécsben is, mire képes egy magyar dalegyesület. Célját elérte, mert a »Wiener Männergesangsverein«, mely mint a dalegyletek legjobbika ismeretes, odanyilatkozott: hogy nem tételezte föl azt, hogy Magyarországon a dalművészet ápolása és fejlesztése oly magas fokon áll.

Minden nemzeti ünnepélyen részt vett és kirándulásait épp oly helyekre tette, hol a magyar dal még nem ápolatik.

A jótékonyág terén sem maradt vissza. Vagyont nem szerzett; de működésén az emberszeretet hosszú és szakadatlan láncolata

vonul át. Alig kezdé meg működését, sőt saját szükséglete beszerzésének is csak kezdetén volt, már is czéljául tűzte ki a szenvedők könyeit letörölni. Hogy jótékonyczélú föllépéseinek némi hézagosságot adjam, ide iktatom a következő nevezetesebb föllépéseit:

1862. évben a hazai, de különösen a tolnamegyei árvizkárosultak javára rendezett hangversenyt, melynek tiszta jövedelme 243 frt 20 kr. volt. Ezen jótékonykodás fölött Ő felsége apostoli királyunk ugyanazon év május hó 30-dikán kelt legkegyelmesebb elhatározásával a »Pécsi Dalárda«-nak eredményes működéséért legfelsőbb megaláztatását nyilvánítja.

1863. évben az alföldi szükölködők javára rendezett hangversenyben részt vett. Rendezett továbbá a magyar írók segélyegylete javára hangversenyt, mely a nemes czélra 217 frt.-ot jövedelmezett.

Az 1866. évi sebesült harcosok ápolása czéljából alakult bizottságnak 100 frtot bocsátott rendelkezésére.

A m. kir. honvédek alaptökéjének gyarapításához 100 frt.-tal járult.

1869. évben a schweizi árvizkárosultak javára rendezett hangverseny tiszta jövedelme 76 frt. 50 kr. volt.

1870. évben azon czélból, hogy Schulez Ferenc zeneművész, városunk szülöttjének emlék állíttassék, 45 frtot adományozott; ugyan-csak 45 frtot küldött Budapestre is a Mosonyi-féle társulatnak hasonló czélból.

A budapesti árvizkárosultak javára rendezett egy esti előadást a szabadban, mely 380 frt 70 kr. és 7 drb ezüst huszas tiszta bevételt eredményezett.

Belépett a »Rudolphinum« nevű árvaház alapító tagjai sorába, kötelezván magát 500 frt alapítói díj lefizetésére.

A boszniai harctérre ment harcosok honn maradt családjaik fölsegélyezésére két ízben rendezett hangversenyt.

Bécsben a szegedi árvizkárosultak javára rendezett hangversenyben részt vett.

Egerben a felső-magyarországi tüzkárosultak fölsegélyezésére, az egri tűzoltók és jótékony nőegylet javára hangversenyt rendezett. Elismerésül az utóbb nevezett két egyesület a »Pécsi Dalárda«-t alapító tagjai sorába iktatta.

Jótékonyczélú hangversenyeket rendezett: Mohácson, Szigetvárott, Nagy-Kanizsán, Győrött, Grác, Aussee, Ischl, Salzburg, Zürich, Luzern stb. városokban.

Részt vett a pécsi evang. imaház, óvoda, jótékony nőegylet, női dalegyesület, zenekar, a szegényház, vöröskereszt-egylet, színház-alap, a torna- és tűzoltó-egylet és a jogakademia könyvtára stb. javára rendezett hangversenyeken.

Ezzel bemutattam a »Pécsi Dalárda« életében előfordult nevezetesebb eseményeket. Igazságtalan volnék azonban, ha nem emlékezném meg azon tényezőkről, melyek és kik közrehatottak, hogy az egyesület ily fényes multtal dicsekedhetik. Első sorban hálásan emlékezem meg Pécs szab. kir. város közönségének azon áldozatkészségéről, hogy az egyesületnek hajlékot adott, rendelkezésére bocsátván a közs. népiskola dísztermét. Meg kell emlékezni továbbá a »Pécsi Dalárda« elnökeinek hasznos működéséről. Ezek közül Bánffy Simon kir. tanácsos volt az, ki odaadó szeretettel 16 éven át ápolta és fejlesztette az egyesület munkásságát. Nem feledhetem ki mostani elnökünk Aidinger János, kir. tanácsos és polgármester érdemeit sem, kinek a dalárda fejlesztése mellett, annak fentartása jutott osztályrészül. Ő, mint a jó családtya szeretettel maga köré gyűjti és mint egy központi erő, összetartja a működő tagokat. Végre az egyesület művezetőjéről, a dalárda lelkeről, Hoffer Károly karmesterről kell megemlékezni, ki hosszú 29 éven át tagja az egyesületnek; ki kiváló szép hangjával elragadja és tette készíti a dalosokat; ki nem kímélt semmi fáradságot, hogy az egyesületet művészi tekintetben oda vigye, a hol mindig meg is állta helyét: kinek hasznos működését Ő Felsége apostoli királyunk is azzal tüntette ki, hogy itt léte alkalmával értékes gyémánt tüvel ajándékozta meg. Legyen fáradozásuk jutalma a hálás megemlékezés, a működő tagok önzetlen szeretete és azon tudat, hogy a nemzeti kulturális törekvést teljes erejükből elősegíteni iparkodtak.

Isten áldása kísérje a »Pécsi Dalárda« működését!

Reberics Imre.

Folyó szám	N E V	Szolgálati idő	Folyó szám	N E V	Megválasztásuk, illetve belépésük ideje
	II. Titkár:*)			Höltzl Ferenc	1863
	Marschal Ferenc	1877		Schmidt Péter	"
	Mihálovics Antal	1878—1879		Ruszke Dávid	"
	Áronffy Rókus	1880	10	Scitovszky János	1864
	Horváth Ede	1881		Isaacson Henrik	"
5	Egerszeghy Mihály	1881		Pfeffer J. N.	"
	Egerszeghy Mihály	1882—1884		Engeszer Mátyás	"
	Visy Pál	1885		Ábrányi Kornél	1865
	Katics Ignác	1886	15	Reményi Ede	"
	Kiss József	1887—1890		Mosonyi Mihály	"
10	Scheurer Károly	1891		Prandau Gusztáv b.	1866
				Pfiszterer István	1869
				Spiesz János	"
	Pénztáros:			Rieger György	1870
	Valentin Károly	1861—1865	20	Marinovics Hugó	1871
	Kozáry József	1866—1873		Lay Antal	"
	Hauser N. János	1874—1881		Blauhorn Ignác	"
	Valentin Kár. és Róbert	1882		Kovács Zsigmond	1872
	Szigriszt Lajos	1883—1891	25	Grabarics Ernő	"
				Liszt Ferenc	"
	Ellenőr:**)			Dulcz István	1877
	Neumann Antal	1873		Dulánszky Nándor	1878
				Aidinger János	"
	Levéltárnok:		30	Perczel Miklós	"
	Szigriszt József	1862—1871		Kelemfy Károly	1879
	Kosztér Boldizsár	1872		Engel Adoll	"
	Pernstein Ottó	1873—1877		Hoffer Károly	1880
	Fögler Hubert	1878—1879	35	Lehner Károlyné	1885
5	Hirt János	1880—1884		Pákosi Paxy K.	1886
	Mihálovics Antal	1885—1888		Hubay Jenő	"
	Selényi Antal	1889		Zichy Géza gróf	"
	Vész Albert	1890—1891		Wachauer Károly	1888
				Kardos Kálmán	1890
	Igazgató:***)			Működő tagok.	
	Thaller Gusztáv	1875—1878		a) Alapító tagok:	
	Hillebrand Ferenc	1879—1884		Amtmann Károly	1861
	Repich Vincze	1885—1891		Frühbeck Ágoston	"
				Fuchs Ádám	"
	Tiszteletbeli tagok:	Megválasztásuk, illetve belépésük ideje	5	Gallisch Alajos	"
	Majláth György	1862		Háj Ede	"
	Girk György	"		Herrmann Ágoston	"
	Felsmann József	"		Herczenberger József	"
	Erkel Ferenc	1863	10	Keimberg Vilmos	"
5	Bánffay Simon	"		Kostliwy József	"
				Kozári József	"
				Mendlik Mihály	"

*) A II. titkár állás 1877-ben szerveztetett.

**) Az ellenőri állás 1873-ban szerveztetett és következő évben be is szünttetett.

***) Az igazgatói állás 1875. évben szerveztetett.

Folyó szám	N E V	Megválasztásuk illetve belépésük ideje	Folyó szám	N E V	Megválasztásuk illetve belépésük ideje
15	Neuburg Gyula dr.	1861	65	Sütkey Gyula	1864
	Platz Ferencz	"		Buzagits Béla	"
	Preusz Adolf	"		Mihályi János	"
	Puks Ferencz	"		Bedő Károly	"
	Ruszké Dávid	"		Egry József	"
20	Salamon József	"	70	Hütter Ferencz	"
	Schibinger Ferencz	"		Förster Béla	"
	Schmidt Péter	"		Kardos Kálmán	"
	Schultz József	"		Forray Iván	"
	Spics János	"		Kunkel Nándor	"
25	Szigriszt József	"	75	Freitag József	"
	Valentin Károly	"		Kaltneker György	"
	Wachauer Károly	"		Neumann János	1865
	Warga Ferencz	"		Schapringer J.	"
					Zelmsz György
	b) Rendes tagok :			Friedrich Vincze	"
30	Pollák Manó	1862	80	Rosinger N.	"
	Vospiel János	"		Ruzsinszky Alajos	"
	Edhofer Ferencz	"		Soóstó Gyula	"
	Hoffer Károly	"		König Károly	"
	Jakab János	"		Kosztér Boldizsár	"
35	Dulez István	"	85	Csóvícs N.	"
	Krausz Ágoston	"		Ziegler János	"
	Nagy József	"		Erhardt F.	"
	Vagner Antal	"		Kondrát János	1866
	Thaller Gyula	"		Lohr Ede	"
40	Arndt Henrik	"	90	Otto Róbert	"
	Stirling Antal	"		Otto Gusztáv	"
	Horváth Antal	1863		Kerner János	"
	Schulez József	"		Reberics Imre	"
	Mühl Mihály	"		Gróóg János	"
45	Tabak Pál	"	95	Thaller Gusztáv	"
	Pohl Károly	"		Mikolics István	"
	Hamerly Mihály	"		Kopeczky Antal	"
	Hubay József	"		Weichselbaum Fer.	"
	Herman András	"		Felner M.	1867
50	Schubert N.	"	100	Rehak N. ifj.	"
	Karlitzky Nándor	"		Exner Károly	"
	Guttman Joachim	"		Preusz Zsigmond	1868
	Hetzer József	"		Zsák Hugó	"
	Linczab Henrik	"		Möfferl Károly	"
55	Krause Nándor	"	105	Sziklay Gusztáv	"
	Heindlhoffer József	"		Rzimek Venczel	"
	Schuk Ferencz	1864		Repich Vincze	"
	Schneider István	"		Reisner János	"
	Vész Albert	"		Kószits N.	"
60	Halász Károly	"	110	Valner Henrik	"
	Back Jakab	"		Böhm Béla	"
	Pfiszterer István	"		Schütze Rezső	"
	Gungl János	"		Glück N.	"
	Dommg N.	"		Ernyey Károly	"
	Obermayer Gyula	"	115	Schneider János	"
	Szommer Amat	"		Pernstein Ottó	"

Folyó szám	N E V	Megadászla- tásuk illetve belépésük idője	Folyó szám	N E V	Megadászla- tásuk illetve belépésük idője
	Kim Gáspár	1868		Szalay Jákó	1873
	Barnaky Gyula	"	170	Mihálovics Antal	"
	Göhler Oszvald	"		Chachinovics Lajos	"
120	Puks Ferencz	1869		Vinkle Gyula	"
	Christof Gyula	"		Hecht N.	"
	Sebesy Ede	"		Eibach Emil	"
	Jilly Alajos	"	175	Koharics Gyula	"
	Egerszeghy Kálmán	"		Hauch József	"
125	Mór Simon	"		Neumann János	1874
	Breitenfeld A.	"		Benyovszky Manó	"
	Valland Ernő	"		Eötvös Gusztáv	"
	Neumann Antal	"	180	Marschal Ferencz	"
	Szvácsek Mihály	"		Sznopek József	"
	Schaurek Bódog	1870		Kovács Gyula	1875
130	Pacher N.	"		Halász István	"
	Paul Kálmán	"		Fekete Gyula	"
	Lassnig Rezső	"	185	Fögler Hubert	"
	Marokky Ferencz	"		Petz István	"
	Goll Ferencz	"		Csonka Gyula	"
135	Szucsics Károly	"		Hauer Hugó	"
	Oszoly Ferencz	"		Klein Jakab	1876
	Firling Gáspár	"	190	Engel Gyula	"
	Kopfmahler N.	"		Goldstein H.	"
	Pencz János	"		Goldstein Izidor	"
140	Károly Ignác	"		Záray Károly	"
	Jeszenszky Ákos	"		Hartmann Jenő	"
	Hillebrand Ferencz	"	195	Platz Károly	"
	Pribil Ferencz	"		Devecsery Ákos	"
	Borsy György	1871		Rath Zsigmond	"
145	Grabarics Ernő	"		Fritz Alajos	"
	Szelmann Győző	"		Schwarz Gyula	1877
	Vissay N.	"	200	Gasparics István	"
	Rommel Rudolf	"		Hegyesy Ádám	"
	Maticz Ferencz	"		Egerszeghy Mihály	"
150	Pápé Gyula	1872		Dömmel Nándor	"
	Stirling János	"		Blau Jakab	"
	Kisszély Andor	"	205	Szvácsek Antal	"
	Ambrus Lajos	"		Uj. Wachauer Károly	"
	Rajz Ferencz	"		Szigriszt Lajos	"
155	Véber Károly	"		Straszer Nándor	"
	Sárl Gusztáv	"		Girardi József	"
	Hauck Alajos	"	210	Dória Károly	"
	Hirt József	"		Mihálovics Árpád	"
	Straszer Ferencz	"		Jeszenszky Antal	"
160	Ramazetter Árpád	"		Schumann József	"
	Czury József	"		Schumann Ferencz	1878
	Henneberg Sándor	"	215	Bachrach Mór	"
	Kornitzer Zsigmond	"		Herbek József	"
	Steiner Lajos	"		Spiesz Győző	"
165	Nagy Iván	"		Stegmann Károly	"
	Fögler Ármin	"		Bepich Vince	1879
	Bene Károly	1873	220	Klesch János	"
	Szigethy Ferencz	"		Valentin Róbert	"

Folyó szám	N E V	Megválasztásuk ill. beépítésük ideje	Folyó szám	N E V	Megválasztásuk ill. beépítésük ideje
225	Kisfaludy N.	1879	270	Mocsáry Antal	1886
	Csiszár József	"		Kaufmann Lajos	"
	Graics N.	"		Finta Dénes	"
	Áronffy Rókus	"		Langer Viktor	"
	Blauhorn Jakab	"		Stromayer Géza	"
230	Wollner Ede	1880	275	Szivér István	"
	Simacsek Alajos	"		Kasza Ferencz	"
	Thomayer István	"		Hegedüs Károly	"
	Kerbolt Pál	"		Kiss József	"
	Lieber György	"		Konkoly Ágoston	"
235	Katics Ignác	"	280	Jozgits Béla	"
	Endlicher Clement	1881		Nagy József	"
	Ludvig Károly	"		Selényi Antal	1887
	Pick Ignác dr.	"		Kohárits N. János	"
	Elter Ferencz	"		Gaal László	"
240	Baross Kálmán	"	285	Gálovics Viktor	"
	Horváth Ede	"		Schmidt Győző	1888
	Asztalos János	"		Dillmann Antal	"
	Ludányi Ferencz	"		Rätz József	"
	Schneller Antal	"		Gálovics József	"
245	Marx József	"	290	Scheurer Károly	1889
	Oswald N.	"		Vész Albert	"
	Höfler Nándor	1882		Matzki Valér dr.	"
	Krausz József	"		Nagy Gyula	"
	Angyal Pál	1883		Ágh Timót dr.	"
250	Cziglányi Béla	"	295	Haksch Lajos	"
	Visy Pál	"		Böhm József	"
	Lukács Adolf dr.	"		Kisasszonyi József	"
	Bors Emil dr.	"		Csukás Zoltán	1890
	Kosuthány Ignác dr.	"		Sámsón György	"
255	Fekete Mihály	"	300	Szigriszt Ferencz	"
	Vizer Endre	"		Lantos Vilmos	"
	Kosztolányi János	"		Sághy Ferencz	"
	Kosztler János	"		Kerbolt Ferencz	"
	Hencz János	"		Stromayer Károly	"
260	Moor R.	"	305	Wecztermayer Ede	1891
	Kozáry Ede	1884		Martinek József	"
	Bornesz Máté	"		Horváth Zoltán	"
	Hlatky Ede	"		Jezevics Ferencz.	"
	Köcsön Lajos	"		Gadó Ignác	"
265	Erst Adolf	1885	305	Lengvári Lajos	"
	Germán István	"		Reberics Imre ilj.	"
	Skolnik Géza	"		König Károly	"
	Wachter Ede	1886		Pikler József	"

II.

Az országos dalversenyek alkalmával nyert díjak.

I.

1868. Debreczen.

I. díj (ezüst serleg).

Ezen versenyben résztvettek:

Buzagits Béla, Dulcz István, Heindlhoffer József, Hoffer Károly, Horváth Antal, Kozáry József, Linczab Henrik, Pernstein Ottó, Reberics Imre, Schneider István, Szigriszt József, Sziklay Gusztáv, Thaller Gusztáv, Zsák Hugó.

II.

1872. Nagyvárad.

II. díj (album).

Ezen versenyben résztvettek:

Bánffay Simon, Buzagits Béla, Dulcz István, Egerszeghy Kálmán, Hauser János, Herczenberger József, Hillebrand Ferencz, Hoffer Károly, Horváth Antal, Jilly Alajos, Károly Ignác, Neumann Antal, Pernstein Ottó, Reberics Imre, Sári Gusztáv, Schneider István, Szigriszt József, Thaller Gusztáv, Véber Károly, Wachauer Károly, Winkle Gyula.

III.

1874. Kolozsvár.

I. díj (ezüst kupa).

Ezen versenyben résztvettek:

Bánffay Simon, Buzagits Béla, Czury József, Dulcz István, Egerszeghy Kálmán, Hauser János, Herczenberger József, Hillebrand Ferencz, Hoffer Károly, Horváth Antal, Jilly Alajos, Neumann Antal, Pernstein Ottó, Reberics Imre, Szigriszt József, Schneider István, Thaller Gusztáv, Véber Károly, Wachauer Károly, Winkle Gyula.

Reberics Imre,
egyes. alelnök.

IV.

1882. Debreczen.

I. díj (ezüst bilikom).

Ezen versenyben résztvettek:

Buzagits Béla, Czury József, Dória Károly, Egerszeghy Kálmán, Egerszeghy Mihály, Eötvös Gusztáv, Fügler Hubert, Herczenberger József, Hillebrand Ferencz, Hirt József, Hoffer Károly, Jilly Alajos, Mihálovits Antal, Reberics Imre, Repich Vincze, Rzimegh Venczel, Simacsek Alajos, Szelman Győző, Szigriszt József, Valentin Róbert.

V.

1884. Miskolcz.

Minta-Dalárda I. díj (ezüst koszorú).

Ezen versenyben résztvettek:

Aidinger János, Angyal Pál, Baross Kálmán, Czury József, Egerszeghy Kálmán, Egerszeghy Mihály, Eötvös Gusztáv, Ernst Adolf, Herczenberger József, Hillebrand Ferencz, Hoffer Károly, Horváth Antal, Jilly Alajos, Katits Ignác, Krausz József, Mihálovits Antal, Reberics Imre, Repich Vincze, Simacsek Alajos, Skolnik Géza, Szemann Győző, Szucsics Károly, Visy Pál, Wachauer Károly.

Az 1883. évben tett külföldi utazásban résztvettek:

Angyal Pál, Baross Kálmán, Czigliányi Béla, Czury József, Dória Károly, Egerszeghy Kálmán, Egerszeghy Mihály, Eötvös Gusztáv, Fekete Mihály, Hencz J., Hillebrand Ferencz, Hirt József, Hoffer Károly, Horváth Antal, Jilly Alajos, Katics Ignác, Kosztolányi János, Mihálovits Antal, Reberics Imre, Repich Vincze, Simacsek Alajos, Szigriszt József, Szigriszt Lajos, Vizer Endre, Wachauer Károly.

Aidinger János,
egyes. elnök.

PÉCSETT 1891.
NYOMATOTT TAIZS JÓZSEFNÉL.